

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

7/15188
GK: 114

Sayı : 56020453/2013-610.01-47/2157/4310

Konu : Yazılı soru önergesi

13/09/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 15/01/2013 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00. 00-102792 sayılı yazı,
b) 04/02/2013 tarihli ve 332/652 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Diyarbakır Milletvekili Nursel Aydoğan tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/15188 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2013-610.01-47/2563/4977
Konu : Yazılı soru önergesi

13/09/2013

Sayın Nursel AYDOĞAN
Diyarbakır Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/15188 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

1- Türk ceza mevzuatında "siyasi suçlu" veya "siyasi tutuklu" kavramı bulunmamaktadır. 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 2. maddesinde terör suçlusu, 3. maddesinde ise terör suçları tanımlanmıştır. "Siyasi suçlu" şeklinde nitelendirilen tutuklu ve hükümlülerin büyük çoğunluğu terör suçlarından dolayı kurumlarımızda kalmaktadır.

II- A) 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Kanunun;

1- "Ziyaretçi kabulünden yoksun bırakma" başlıklı 43. maddesinde;

"(1) Ziyaretçi kabulünden yoksun bırakma cezası, hükümlünün bir aydan üç aya kadar ziyaretçi görüşüne çıkarılmamasıdır.

(2) Ziyaretçi kabulünden yoksun bırakma cezasını gerektiren eylemler şunlardır:

a) Sayım yapılmasına karşı çıkmak.

b) Aramaya karşı çıkmak.

c) Sevke, nakle veya bunlarla ilgili olarak alınacak tedbirlere karşı çıkmak.

d) Kurumda korku, kaygı veya panik yaratabilecek biçimde söz söylemek veya davranışta bulunmak.

e) Hükümlülerin haberleşmelerini, ziyaretçileriyle görüşmelerini, iyileştirme ve eğitim programları çerçevesinde eğitim ve spor, meslek kazandırma ve işyurdu çalışmaları ile diğer sosyal ve kültürel faaliyetlere katılmalarını, kurum hekimince muayene ve tedavi edilmelerini, avukat tayin etmelerini, mahkemelere veya Cumhuriyet Başsavcılıklarına gitmelerini, kurum görevlileri ile görüşmelerini, salıverilenlerin kurum dışına çıkmalarını her ne suretle olursa olsun engellemek, hükümlü ve tutukluları bu fiillere teşvik etmek, bu yolda talimat vermek, mevzuatın hükümlü ve tutuklulara tanıdığı sair her türlü görüşme ve temas olanaklarını engellemek.

f) Kumar ve benzeri oyunlar oynamak veya oynatmak.

(3) Resmî ve yetkili merciler ile avukatlar ve yasal temsilcilerle görüşmelerde bu madde hükmü uygulanmaz.";

2- "Ziyaret ve görüşlerde uyulacak esaslar" kenar başlıklı 86. maddesinin sekizinci fıkrasında; "Ziyaret ve görüşlerde kurallara uymayan heyet ve kişilerin ziyaret ve görüşmeleri sürdürmelerine derhâl son verilir. Suç oluşturan davranışlar, ilgili idarî ve adlî makamlara bildirilir. Görüşme hakkına sahip özel kişilerin kurum güvenliğinin korunması amacıyla alınan tedbirlere aykırı davranışları ve istekleri nedeniyle görüşme hakları,

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

kurumun en üst amirince bir aydan bir yıla kadar kısıtlanabilir. Mevzuatın avukatlar bakımından getirdiği hükümler saklıdır.";

3- "Hükümlünün mektup, faks ve telgrafları alma ve gönderme hakkı" kenar başlıklı 68. maddesinin dördüncü fıkrasında; "Hükümlü tarafından resmî makamlara veya savunması için avukatına gönderilen mektup, faks ve telgraflar denetime tâbi değildir.";

B) Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğü;

"Ziyaretçi kabulünden yoksun bırakma"kenar başlıklı 149. maddesinde;

"(1) Ziyaretçi kabulünden yoksun bırakma cezası, hükümlünün bir aydan üç aya kadar ziyaretçi görüşüne çıkarılmamasıdır.

(2) Ziyaretçi kabulünden yoksun bırakma cezası, 5275 sayılı Kanunun 43 üncü maddesinin ikinci fıkrasında sayılan eylemler hakkında uygulanır.

(3) Resmî ve yetkili merciler ile avukatlar ve yasal temsilcilerle görüşmelerde bu madde hükmü uygulanmaz.",

Hükümlerinin yer aldığı malûmlarıdır.

III- Avrupa Birliğine katılım sürecinde, Ülkemizde "işkenceye karşı sıfır tolerans" politikasını hayata geçirerek işkencenin önlenmesi ve bu yöndeki iddiaların ortadan kaldırılması, kişilere karşı kötü muamele vakalarının yaşanmaması ve bu tür şikâyet sebeplerinin ortadan kaldırılması için mevzuatımızda köklü değişiklikler yapılmış, bu yöndeki tüm denetim ve yargı mekanizmaları oluşturulmuştur.

IV- Ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutuklular hakkında, başta 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun olmak üzere, ilgili tüzük, yönetmelik ve genelge hükümlerine göre işlem yapılmaktadır.

F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumları da dâhil olmak üzere, bütün ceza infaz kurumlarının faaliyet ve işlemleri denetime tabi kılınmaktadır.

Bu çerçevede;

1- İdarî denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, Adalet Bakanlığı müfettişleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hâkim ve kontrolörleri tarafından denetlenmektedir. Ayrıca, il ve ilçe insan haklarını inceleme komisyonları da ceza infaz kurumlarını idarî yönden denetleyebilmektedir.

2- Adli denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri tarafından denetlenmektedir. Hükümlü ve tutuklular, cezanın infazına veya kurumdaki yaşam koşullarına ilişkin şikâyetleri nedeniyle infaz hâkimine şikâyet başvurusunda bulunabilmekte, infaz hâkiminin kararına karşı da ağır ceza mahkemesine itiraz edebilmektedir. Bu şekilde, kurumların bütün işlem ve faaliyetleri yargı denetiminden geçirilebilmektedir.

3- Sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında, 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan ve ağır ceza merkezlerinde faaliyet gösteren izleme kurulları, hâkim ve Cumhuriyet savcılarından oluşan adli yargı adalet komisyonlarınca oybirliğiyle seçilen sivil kişilerden oluşmaktadır. Bunlar da, kendi içlerinden bir üyeyi başkan olarak seçmektedirler. Anılan kurullar, 4681 sayılı Kanunun 7. maddesi gereğince, iki ayda en az bir kez kuruma giderek denetim faaliyetinde bulunmak zorundadırlar. İzleme kurulları, hazırlamış oldukları raporları

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Cumhuriyet başsavcılığına, Bakanlığımıza, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığına ve görev alanına giren bir şikâyet söz konusu ise infaz hâkimliğine göndermektedirler. Sivil toplum denetimi kapsamında, Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığınca il ve ilçelerde sivil toplum temsilcilerinden oluşturulan il ve ilçe insan hakları kurulları da ceza infaz kurumlarını ziyaret edip denetleyebilmektedir.

4- Parlamento denetimi kapsamında, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ya da araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri ceza infaz kurumlarını ziyaret ederek araştırma ve denetleme faaliyetlerinde bulunabilmektedirler.

5- Uluslararası denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından da denetlenmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolün (OPCAT) onay süreci 27/09/2011 tarihi itibarıyla tamamlanmış ve Ek Protokol 27/10/2011 tarihinde Ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere, Ek Protokol çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler düzenlenebilecektir.

Ceza infaz kurumları, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından periyodik aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleri ile ilgili olarak gördükleri aksaklık ve eksiklikleri yetkili mercilere bildirmektedir. Hükümlü ve tutuklular tarafından gerek doğrudan gerekse sivil toplum örgütleri, resmî ya da özel insan hakları kuruluşları tarafından yapılan başvurular titizlikle incelenmekte, adlî ve idarî yönden yapılan soruşturmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine titizlikle tevessül edilmektedir.

V- Ceza infaz kurumları ve tutukevleri personeli eğitim merkezlerinde her unvandaki personele; "İnsan Hakları, Türk İnfaz Sistemi, Avrupa Cezaevi Kuralları ve Diğer Uluslararası Mevzuat, Suç ve Suçluluk, İletişim, Meslek Etiği, Olumlu Sosyal Model Olma, Ceza İnfaz Kurumu İdaresi, Personel Mevzuatı, Duyguların Olumsuz Etkileri ve Stresle Başa Çıkma, Ceza İnfaz Kurumu Güvenliği, Tutuklu-Hükümlü Psikolojisi, Öfke ve Öfke Kontrolü, Problem Çözme Becerileri ile Ekip Çalışması" gibi konularda eğitimler verilmekte olup, bugüne kadar 81.210 personel anılan konularda eğitimlere katılmıştır.

Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Personelinin 2013 Yılı Eğitim Programı ve Eğitim Merkezlerinin 2013 Yılı Eğitim Plânı kapsamında, "İnsan Hakları" başta olmak üzere bahsi geçen konularda, değişik unvanlarda toplam 11.518 personele eğitim verilmesi plânlanmıştır.

VI- Antalya Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen cevapta;

A) Antalya L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Disiplin Kurulu Başkanlığı tarafından;

1- 16/04/2012 tarihli ve 2012/273 sayılı Kararla, soru önergesinde adı geçen şahıslardan ikisine Ceza İnfaz Kurumu İç Yönetmeliğine aykırı sayım vermelerinden dolayı 1 ay süre ile "Ziyaretçi kabulünden yoksun bırakma cezası" verildiği;

2- 28/04/2012 tarihli ve 2012/288 sayılı Kararla, adı geçen şahıslardan birine sabah ve akşam sayımlarında ceza infaz kurumu iç yönetmeliğine aykırı davrandığından 1 ay süreyle "Ziyaretçi kabulünden yoksun bırakma cezası" verildiği;

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

3- 31/08/2012 tarihli ve 2012/575 sayılı Kararla, adı geçen şahıslardan ikisine 3 ay süre ile "Ziyaretçi kabulünden yoksun bırakma cezası" verildiği;

Bu kararlara karşı yapılan şikayet dilekçelerinin infaz hâkimliğine gönderildiği ve şikayetlerin infaz hâkimliği tarafından reddine karar verildiği;

B) Kurum Disiplin Kurulu Başkanlığı tarafından 03/09/2012 tarihli ve 2012/573 sayılı Kararla, soru önergesinde adı geçenlerden birisinin iki yakınına, 5275 sayılı Kanunun 86. maddesinin sekizinci fıkrası gereğince 6 ay süre ile Kuruma alınmalarına kısıtlılık kararı verildiği;

C) Kurum yönetiminin mevzuat hükümleri haricinde ziyaret yasağı getirme hususunda keyfi davrandığına ilişkin iddiaların gerçeği yansıtmadığı; adı geçen hükümlülerin dilekçelerinin gönderilmediği iddialarının da asılsız olduğu, vermiş oldukları toplam 44 ayrı dilekçenin ilgili mercilere ulaştırıldığı;

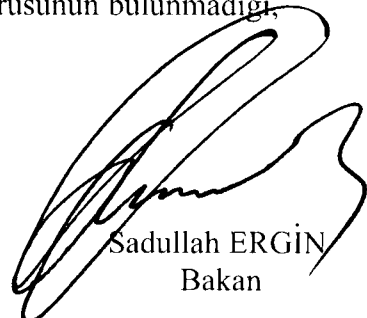
D) Kurumda bulunan 14 hükümlünün 25/05/2012 ve 25/07/2012 tarihli dilekçelerinde; 15/04/2012 tarihinde ceza infaz kurumu görevlileri tarafından arkadaşlarının darp edildiği, dilekçe ve sohbet haklarının ihlal edildiği, haksız ve keyfi uygulamalara maruz kaldıkları ve benzeri iddialarla şikayette bulundukları; adli yönden yapılan soruşturma sonucunda, ceza infaz kurumu birinci müdürü, infaz ve koruma başmemuru ile 5 infaz ve koruma memuru hakkında, Cumhuriyet Başsavcılığınca 27/11/2012 tarihinde kovuşturmayla yer olmadığına karar verildiği; disiplin yönünden ise, Cumhuriyet Başsavcılığının 04/10/2012 tarihli ve 2012/7450 sayılı kararı ile Antalya L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü Disiplin Amirliğinin 23/10/2012 tarihli ve 2012/48 sayılı kararları ile disiplin cezası verilmesine yer olmadığına karar verildiği;

Ayrıca Kurumda bulunan 4 hükümlünün 09/07/2012 ve 29/08/2012 tarihli şikâyet dilekçelerinde, kötü ve keyfi muameleye maruz kaldıkları, 28/08/2012 tarihinde yapılan açık görüş sonrasında infaz ve koruma memurları tarafından darp edildikleri iddiaları ile ilgili olarak, disiplin yönünden yapılan soruşturma sonucunda, ceza infaz kurumu birinci müdürü, ikinci müdürü, infaz ve koruma başmemuru ile 3 infaz ve koruma memuru hakkında, Antalya L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü Disiplin Amirliğince 23/10/2012 tarihli ve 2012/48 sayılı disiplin cezası verilmesine yer olmadığına karar verildiği, adli yönden ise soruşturmanın halen devam ettiği;

Öte yandan Afyon E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda hükümlü olarak bulunmakta iken, Antalya L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna naklen gelen soru önergesinde adı geçen hükümlünün, nakil sırasında infaz ve koruma memurları tarafından fiziksel işkenceye tâbi tutulduğuna ilişkin bir şikâyet başvurusunun bulunmadığı.

Bildirilmiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Sadullah ERGİN
Bakan